

Podcastmakers veroveren podia, theaters blij met colleges

door Evert Kooij

Colleges van bekende Nederlanders en opiniemakers zijn niet meer weg te denken uit de theaterprogrammeringen. De voorstellingen zijn vaak verbonden met podcasts. Het groeiende genre voorziet in een behoefte, uitverkochte zalen zijn meer regel dan uitzondering.

Beatrice de Graaf voor een volle zaal (beeld: Universiteit van Nederland)

Voor veel actuele thema's kun je wel ergens een theatercollege boeken. Je weet wat je krijgt, want je koopt doorgaans een kaartje voor een spreker die je kent uit de media. Het is weer eens wat anders dan een ontmoeting met de spreker(s) vanaf de bank. Er zijn regisseurs aan te pas gekomen om aan de lezingen aan te kleden met showelementen.

Astronaut André Kuipers was de eerste die tien jaar geleden met colleges het theater in ging. Historicus Maarten van Rossem volgde vrij snel en staat al jarenlang vele avonden per jaar op een podium. Hoe groot de zalen ook zijn, zijn lezingen zijn altijd uitverkocht. Theaterproducenten zagen in dit succes een nieuwe theatertak. Schrijver Geert Mak, historicus Beatrice de Graaf, journalist Teun van de Keuken, arts Marcel Levi, professor Erik Scherder en het echtpaar Eva Hoeke en Marcel van Roosmalen: wie kun je niet boeken?

Afgelopen maanden had bijna elk theater een of meer colleges over de Amerikaanse presidentsverkiezing. Charles Groenhuijzen, Bernard Hammelburg, Laila Frank, Willem Post en Raymond Mens reisden heel wat steden af.

Podium voor schrijvers

Voor schrijvers is het theater een dankbaar podium om eigen werk onder de aandacht te brengen. Roxanne van Ieperen maakte tournees over haar essay *Eigen Welzijn Eerst* en het boek *Het Hoge Nest*. De Vlaamse auteur Griet op de Beeck begint begin 2025 een tournee over de zoektocht in haar leven die in haar boeken een prominente rol speelt.

Dat vooral podcastmakers het land in trekken is te verklaren door een over het algemeen hechte band tussen de makers en hun geïnteresseerd en betrokken publiek. Luisteraars willen de sprekers graag in levende lijve zien en als het even kan vragen stellen in het afsluitende vragenrondje. Of in de foyer napraten met bezoekers die met dezelfde interesse zijn gekomen.

De oorlog in Oekraïne is een thema dat al bijna drie jaar uitverkochte theaters oplevert. Zoals de theaterversie van de podcast *Veldheren* van Mart de Kruif en Peter van Uhm en de zeer populaire geopolitieke podcast van Arend-Jan Boekestijn en Rob de Wijk. Die laatste toerden de afgelopen maanden door het land met *Boekestijn en De Wijk omarmen de ondergang*. Leuk is anders voor een avondje uit, maar net als in hun dagelijkse podcast, maakten humor en zelfspot deel uit van de voorstellingen.

Welkome aanvulling op programmering

Boekestijn staat er nog steeds van te kijken dat hij met De Wijk voor soms wel duizend bezoekers staat. Hun podcast is bij de luisteraars onderdeel van het leven geworden, zei de historicus en voormalig politicus in dagblad Trouw (1 november 2024). “In het theater komen ze na afloop naar me toe, en doen ze of ik een profeet ben, heel raar. Het is een vreemde gewaarwording. Ja, je kunt het bijna zien als een vervangende kerkgang: mensen voelen de behoefte om erbij te zijn. Je zit er met gelijkgestemden en wij zijn de voorgangers.”

Voor de theaters is het genre een zeer welkome aanvulling op de programmering. Ze kunnen de inkomsten goed gebruiken na de financiële klappen die ze kregen in de pandemie. Daar komt bij dat de colleges bezoekers trekken die vroeger thuisbleven waardoor een nieuw publiek de theaters betreedt.

Programmeur Ischa Arnoldus van de schouwburg in Deventer zegt in hetzelfde artikel in Trouw: “Het is publiek dat normaal nauwelijks naar het theater gaat wegens drukke levens, maar dat wel zoekt naar verdieping. Bij die colleges is het

luisteren en leren tegelijk, het zijn podcasts op het podium, in een warme theaterstoel met lotgenoten om je heen. Het zijn eigenlijk altijd verbindende voorstellingen.”